

Ekosofias Nyhetsbrev

DECEMBER 2014 - TJUGOANDRA ÅRGÅNGEN

KLIMATPESSIMISM TROTS AVTAL I LIMA

Fortsatta motsättningar och många olösta frågor blev resultatet av FN:s klimattoppmöte, COP 20, i Lima. Resultatet blev att ländernas planer för utsläppsmål och klimatåtgärder ska finnas på prant senast 31 mars nästa år.

Dokumentet saknar dock en text om hur mycket varje enskilt land ska minska sina utsläpp. Pressade av Kina och andra utvecklingsländer övergav förhandlingarna formuleringar som skulle ha underlättat arbetet med att följa upp hur olika länder lever upp till sina löften om minskade utsläpp. Inget beslut fattades heller om hur det kommande Parisavtalet ska byggas upp.

Naturskyddsföreningens generalsekreterare Svante Axelsson konstaterar att mötet lyckades lösa förhandlingskrisen, men att det är långt kvar till en lösning på klimatkrisen.

Under mötet gick de hårdaste skiljelinjerna mellan rika länder, som vill att utvecklingsländerna ska göra mer för att minska sina utsläpp, och de fattigare, som anser att de rika länderna ska bära en större del av bördan. Christian Azar, professor i hållbara energi- och materialsystem på Chalmers i Göteborg, medverkar regelbundet i FN:s klimatpanel och han tycker att det positivaste just nu är att uppdelningen mellan fattig och rik nu bryts upp.

– Ska man klara att lösa klimatproblemet måste de flesta stora länder, även de fattiga, vara med och ta på sig att sänka utsläppen. Kärnproblemet är att de flesta länders regeringar inte vill särskilt mycket, de är inte beredda att ta den kostnad som krävs. Det finns inte heller något opinionstryck bland medborgarna, det finns inga politiker som vinner val på att lösa klimatfrågan, säger han.

Klimatförändringarna kommer att kosta utvecklingsländerna upp mot 4 500 miljarder kronor årligen om 35 år. Det är FN:s klimatprogram, UNEP, som tagit fram de nya siffrorna som beskrivs som fem gånger så höga som tidigare beräkningar. Extremt väder, översvämningar, torka och höjningen av havsnivån kommer att drabba ett stort antal länder som redan i dag brottas med ekonomiska problem, skriver UNEP i en rapport från klimattömet i Lima i Peru.

DN

SÅ STYRS MILJÖPOLITIKEN OM EFTER ALLIANSENS SEGER I RIKSDAGEN

Drygt 1,5 miljarder kronor är skillnaden mellan Alliansens och regeringens budgetförslag på miljöområdet. Detta kan inte extra valet påverka, då beslut om uttag av skatter bara kan tas för hela år. Det betyder att även vid en rödgrön seger i extra valet dröjer det till år 2016 innan en budget med Miljöpartiets profil kan få genomslag. Alliansens miljöbudget skiljer sig främst genom att inte öka anslagen till miljöövervakning, åtgärder för havs- och vattenmiljö och skydd av värdefull natur. Inte heller den aviserade återkomsten av statligt stöd till lokala klimatinvesteringar blir av.

Miljörapporten Direkt

USA:S IDÉ OM ETT GLOBALT KLIMATAVTAL UTAN FN ÄR NAIV

Thomas Sterner, professor i miljöekonomi vid Handelshögskolan, Göteborgs universitet, varnar i en artikel i Nature Climate Change för en idé om att ett globalt klimatavtal ska växa fram automatiskt om olika länders handel med utsläppsrätter länkas ihop. Det är också en förhandlingsposition som USA intar inför FN:s klimatkonferens i Paris 2015. Idén är en farlig förenkling, varnar Sterner och hans amerikanska medförfattare.

– Lika lite som människor helt frivilligt betalar skatt, lika lite kommer länder att minska sina koldioxidutsläpp om de inte ingår bindande avtal och är förvissade om att andra länder gör likadant. Det är sant att FN:s klimatförhandlingar går långsamt och det kan vara lärorikt att länka samman utsläppsrättsystemen mellan två länder i taget. Men då dyker de problem som är svåra att lösa i FN:s klimatförhandlingar upp igen. Det kommer i alla fall att behövas internationella avtal, säger Thomas Sterner.

KLIMATFÖRÄNDRING I SVERIGE OCH VÄRLDEN I NY SVENSK RAPPORT

I en ny rapport från SMHI, Naturvårdsverket och Energimyndigheten redovisas kunskap om klimatförändringar, konsekvenser och åtgärder. Även om den globala uppvärmningen begränsas till under två grader, väntas kraftiga klimatförändringar som påverkar stora delar av samhället och naturmiljön. Temperaturökningen i Sverige har varit ungefär dubbelt så stor som förändringen i global medeltemperatur sedan slutet av 1800-talet. Forskning visar att skyfall och kraftiga regn ökar i intensitet vid ett varmare klimat, vilket kan ge ökade problem med översvämningar. Låglänta kuststrakter i södra Sverige drabbas då havsnivån stiger. Uppvärmningen får konsekvenser för jord- och skogsbruket och även för naturliga ekosystem.

– Det är inte för sent att agera, men åtgärder för utsläppsminskning brådskar och kommer att krävas under mycket lång tid, säger Pelle Boberg, handläggare vid Naturvårdsverkets avdelning för analys och forskning.

EU-DOMSTOLEN BÖTFÄLLER SVERIGE FÖR MISSAT EU-DIREKTIV

EU-domstolen har beslutat att Sverige ska betala drygt 18 miljoner kronor i böter, för att man inte sett till att kraven i EU-direktivet om industriell miljöfarlig verksamhet tillämpats fullt ut. Till dess att Sverige lever upp till kraven är man även skyldig att betala ett vite om nära 40 000 kronor per dag. Vid den senaste kontrollen visade det sig att två anläggningar ännu saknade nödvändiga tillstånd. I dag lever Sverige upp till kraven för alla utom en av de totalt ca 1000 industrianläggningar i landet som omfattas. Regeringen uppger att Sverige inom kort helt kommer att leva upp till direktivet.

SLÖSERI FÖRVÄRRAR TORKAN I KALIFORNIEN

I Kalifornien råder rekordtorka sedan tre år, den värsta på över ett millennium. Men enligt en ny amerikansk forskarrapport skulle situationen se mycket bättre ut om det inte slösades med vatten på grund av allt för låga priser och en konservativ bransch. Bara i år beräknas torkan ha kostat delstaten 17 miljarder kronor i förluster och 17 000 personer har sagts upp. Med stor sannolikhet är det klimatförändringarna som inverkat, och framtiden ser ännu torrare ut med högre medeltemperaturer. Samtidigt slösas det rejält med vatten i USA. Det beror enligt studien från Stanforduniversitetet på att vattenpriserna är på tok för låga och att branschen är konservativ med en låg innovationsgrad.

Sveriges Radio

REKORDVÄRME I STORBRIANNIEN

Storbritannien går mot sitt varmaste år sedan mätningarna startade 1772.

Vintern var ovanligt regnig med många översvämningar, hösten ovanligt varm. Allhelgonahelgen kändes som rena sommaren med temperaturen på 20 grader i södra delarna av landet. När brittiska väderlekstjänsten sammanfattar årets elva första månader har alla, utom augusti, varit de varmaste hittills sedan mätningarna startade för snart 250 år sedan, rapporterar BBC. Meteorologer vid universitetet i Reading tror därför att det till 75 procent är säkert att 2014 blir ett rekordår när det gäller temperaturen. Bara en ovanligt kall december kan sätta stopp för det.

Dagens Nyheter

OECD: TVÅ TREDJEDELAR AV ALLA MILJÖBROTT LAGFÖRS INTE

Mindre än en tredjedel av alla miljöbrott som anmäls till åklagare i Sverige leder till åtal. I förhållandevis många fall handlar det om relativt allvarliga överträdelser, konstaterar OECD i en granskning av svensk miljöpolitik. Enligt granskningen har det gått så långt att många miljö- och hälsoskyddsmyndigheter regelmässigt låter bli att anmäla vissa miljöbrott till åklagare, eftersom de vet att det ändå inte kommer att leda till någon åtgärd. Miljöinspektörernas trovärdighet inför dem som omfattas av reglerna undergrävs dessutom, skriver OECD i utvärderingen. Man konstaterar också att det i många fall saknas tillräcklig vägledning för domstolarna om miljöbalkens tillämpning, vilket visar sig i att det finns stora skillnader i domsluten mellan olika domstolar.

USA: VI HAR ETT MORALISKT ANSVAR I ARKTIS

USA bereder sig på att ta över ordförandeskapet i Arktiska Rådet i april 2015. Klimatförändringarna står högt på dagordningen för Robert J Papp, amiral och tidigare chef för den amerikanska kustbevakningen, som utsetts att leda arbetet. "USA är en arktisk nation och vi har ett moraliskt ansvar [...] att hjälpa de som lever där att anpassa sig till klimatförändringen, och att kraftigt minska utsläppen som driver på denna utveckling" skriver Robert J Papp i ett öppet brev på det amerikanska inrikesdepartementets hemsida.

Det amerikanska ordförandeskapet, som tar över efter Sverige (2011-2013) och Kanada (2013-2015), kommer enligt honom att fokusera på klimatfrågan, sjösäkerhet och på livsuppehållet för de arktiska folken.

Miljöaktuellt

ITALIEN OCH GREKLAND FÅR KRAFTIGA BÖTER FÖR AVFALLSHANTERING

EU-domstolen har dömt ut kraftiga böter till Italien och Grekland för att länderna misslyckats med att följa EU:s regler för avfallshantering. Italien ska betala 40 miljoner euro, en summa som är bland den högsta EU-domstolen någonsin dömt ut. Framöver kommer Italien även att få betala 42,8 miljoner euro var sjätte månad tills landet uppfyller reglerna. I Italiens dom betonade EU-domstolen att efterlevnad inte kan uppnås bara genom att stänga ner olagliga deponier och göra dem säkra. Grekland har också fått kraftiga böter för sin hantering och ska betala 14,5 miljoner euro för varje halvår som det fortsätter att bryta mot EU:s avfallsregler.

TYSKLAND TVINGAR VATTENFALL ATT MINSKA UTSLÄPPEN

Tyskland tvingar energiföretagen att minska sina utsläpp av koldioxid med 22 miljoner ton per år, ungefär lika mycket som åtta kolkraftverk, skriver SVT. Enligt Greenpeace betyder det att Vattenfall måste minska utsläppen från sina kolkraftverk med 4,9 miljoner ton per år, vilket skulle motsvara att stänga en del i kolkraftverket Jämschwalde. Anledningen till detta är att Tyskland har ett mål om att minska sina koldioxidutsläpp med 40 procent till 2020 jämfört med 1990. Prognosen är att Tyskland kommer att minska utsläppen med 33 procent till 2020 och därmed missa sitt mål. Därför fattade Tyskland nyligen ett beslut om att utsläppen ska minska med 78 miljoner ton de närmaste åren.

INDIEN DUBBLAR FÖRNYBART TILL 2020

Lagom till klimat mötet i Lima annonserade Indien att de ska öka landets förnybara del i energimixen med det dubbla på fem år. En fördubbling innebär en ökning av förnybart från nuvarande ca 7 procent till 15 procent. Indien hoppas kunna investera 100 miljarder dollar i projektet som bland annat innehåller installation av solkraft med en kapacitet om 100 GW. Indiens position i klimat förhandlingarna är att rätten till ekonomisk utveckling måste gå före utsläppsminskningarna, och de är mot bindande avtal om minskning av utsläpp av växthusgaser för de länder som kämpar med elementär fattigdomsbekämpning. Nyheten om dubblingen av förnybart är därför välkomnad, och betyder att Indien ser själva omställningen som en möjlighet till energisäkerhet och jobbtillfällen, och inte som ett hot mot landets tillväxt.

VÅGKRAFT FÖR 400 MILJONER KRONOR

Vågkraft har stor potential att bidra till energiförsörjningen och en del menar att det skulle kunna stå för 15 procent av världens behov inom 10-20 år. Nu har det svenska företaget Seabased fått ett jättekontrakt från energibolaget TCs Energy i Ghana. Projektet är värt 400 miljoner kronor och innebär ett rejält uppsving för den kommersialiserade vågkraften. Under 20 månader ska Seabased leverera 375 vågkraftverk som ska generera 14 Megawatt, vilket motsvarar 14 medelstora vindkraftverk. Hela vågkraftparken ska sedan utökas för att uppgå till 1000 Megawatt. Projektet innebär också nya, gröna jobb, antagligen redan till våren. Till TCs Energy levereras vågkraftverk som ska finnas ute i havet, både på och under ytan.

NU STARTAR ENERGIRENOVERINGEN I EUROPA

EU:s energieffektiviseringsdirektiv börjar nu sakta men säkert skapa energirenovationsaffärer för byggföretag i Europa. EU:s uppmaning till medlemsländerna är att vidta åtgärder för att stimulera renovering av fastigheter till nära noll-standard. Den svenska riksdagen har beslutat att Sverige ska minska energianvändningen i bostäder och lokaler med 20 procent fram till år 2020 och med 50 procent till år 2050. Uppskattningar visar att det i Sverige finns drygt 600 000 lägenheter som är i kraftigt behov av renovering.

– Vi pratar om en bygginvestering totalt värd 300 miljarder kronor. Det blir förstas en riktig uppsida för byggföretagen om den här renoveringen väl drar igång, säger nationalekonomen Johan Deremar på Sveriges Byggingustrier till MiljöRapporten Direkt.

SNABBARE UTVECKLING AV LED-BELYSNING ÄN VÄNTAT

LED-belysning håller på att ersätta andra ljuskällor snabbare än väntat, enligt en studie från Energimyndigheten. Studien visar att de flesta LED-lampor som säljs idag är effektiva, håller god kvalitet och ger ett bra ljus. De har också liknande utseende, form och vikt som traditionella lampor och passar därför i de flesta befintliga armaturer som finns i hushållen. Studien blir ett viktigt underlag när EU-kommissionen i början av 2015 ska rösta om i vilken takt man ska skärpa kraven på så kallade klara lampor. Omröstningen är en del av revideringen av ekodesignförordningarna för belysning.

NORGES SATSNING PÅ ELBILAR LÖNSAMT SÄTT ATT FÅ NED KLIMATUTSLÄPPEN

Norge har flest elbilar per invånare i världen och det finns nu runt 40 000 i landet. Den viktigaste orsaken är att norska elbilsköpare genom en subvention slipper höga registreringsavgifter och att de tankar gratis el på många offentliga parkeringar. Trots de kraftiga subventionerna är metoden ett lönsamt sätt att få ned klimatutsläppen. En ny rapport från Transportökonomisk institutt visar att för att få ned klimatutsläppen från den norska trafiken finns ingen billigare storskalig metod.

E24.no

NYA MILJÖRABATTER FÖR SJÖFARTEN

När de nya skärpta svavelreglerna för sjöfarten börjar gälla vid årsskiftet är de miljörabatter som landets hamnar erbjuder inte längre aktuella. Stockholms Hamnar inför därför en rad nya miljörabatter. Bland annat erbjuds 1 miljon kronor till varje fartyg som byggs om för att kunna ansluta till el vid kaj. Företaget rabatterar också hamnavgiften för LNG-fartyg med 5 öre per bruttoton och höjer rabatten för reducerat utsläpp av kväveoxid. Henrik Widerståhl, som är vice vd på Stockholms Hamnar, uppger i en kommentar att de nya rabatterna införs för att uppmuntra kunderna att minska sin miljöpåverkan.

STENA DANICA VÄRLDENS FÖRSTA FÄRJA MED FJÄRRVÄRME VID KAJ

Göteborg och Stena Line är först i världen med att värma en stor färja i linjetrafik med fjärrvärme när den ligger vid kaj. Hela Stena Danica, förutom bildäcket, ska nu värmas med hjälp av fjärrvärmens. Den nya anslutningen innebär

att färjan slipper använda dieseldrivna oljepannor för uppvärmning när fartyget ligger i hamn. Det gör att utsläppen av den klimatpåverkande gasen koldioxid kan minska med cirka 60 procent, alltså runt 500 ton, per år. Stena Line och Göteborg Energi finansierar projektet ihop, med stöd från EU som bidrar med 600 000 kronor genom Celsiusprojektet, ett initiativ inom Smart Cities, som leds av Göteborg Energi tillsammans med Göteborgs stad.

Vårt Göteborg

NU MÅSTE PALMOLJAN DEKLARERAS PÅ FÖRPACKNINGEN

Från och med 14 december måste all palmolja deklarerars på matförpackningar, enligt ett EU-direktiv. Det är en del av den så kallade informationsförordningen som reglerar livsmedelsinformationen på en produkt. Reglerna innebär att det måste stå vilken råvara vegetabiliska oljor och fetter kommer ifrån. Sigtuna kommun har beslutat att all mat som upphandlas i kommunen ska var helt fri från icke-certifierad palmolja senast år 2015. Enligt kriterierna som Roundtable for Sustainable Palm Oil använder kostar certifierad palmolja bara några kronor mer än icke-certifierad palmolja per liter, och volymerna som används är relativt små.

CITY GROSS KRAV-MÄRKER ALLA KÖTTAVDELNINGAR

Som första dagligvarukedja väljer City Gross att KRAV-certifiera köttavdelningarna i samtliga City Gross-butiker, spridda från Trelleborg till Sundsvall.

– Vi styckar, maler och packar allt färskt kött i alla våra butiker. Med certifieringen markerar vi att vi tar efterfrågan på ekologiskt kött på allvar, säger Tobias Härle, ansvarig för kött på Bergendahls.

SPRAYA SOLCELLER PÅ TAKET

Forskare vid Toronto University i Kanada har utvecklat en metod för att installera solceller i vätskeform, enligt universitetets webbplats. En nanokristall på halvledarmaterial, som kan omvandla ljus till elektricitet, sprayas på ett flexibelt underlag som exempelvis ett hustak. Underlaget som kan beläggas kan ha mycket varierande former, allt ifrån trädgårdsmöbler till flygplansvingar. Enligt forskarna kan en yta lika stor som ett biltak ge upp till 300 Watt.

Ny Teknik

EN EKOLOGISK JUL ÄR MÖJLIG

Ekologiska produkter har ökat stadigt de senaste åren. Det handlar både om basvaror och om speciellt juliga produkter som pepparkaksdeg, glögg och risgrynsgröt, som nu finns att tillgå i speceriaffärerna. För den som vill gå det att duka i princip hela julbordet med ekologiska produkter. Det handlar inte bara om att antalet fabriker och produkter ökat. Tillgången är också bättre samtidigt som efterfrågan ökar. I år kommer det att finnas tio ton KRAV-märkt julsinka till försäljning. Det är rekord och en ökning med 67 procent jämfört med 2013.

Grundläggande miljöutbildning - den 19 februari 2015

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av IPCC:s senaste klimatrappporter. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekософи – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se

Ekosofia AB - Anders Carlssons gata 7, 417 55 Göteborg - Tel 031 - 708 45 50